

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
Vidéken: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és lapkiadótulajdonos:

L Á S Z L Ó J Ó Z S E F.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 276.

TOLLHEGYEN.

— június 29.

(Goluchowszky menekülése.) Arról beszéltek a honatyák — persze a függetlenségi — a Ház folyosóján, hogy mégis csak fölösleges jótétemény volt a magyar delegációtól Goluchowszkyt — futni hagyni. „Bizalmatlansági szavazattal kellett volna agyoncsapni“, vélték kivált a fiatalabbak.

— „Rossz politika lett volna az“, jegyezte meg erre egy függetlenségi államtitkár. „Azért, mert agyonütöttük volna így a magyar kormányt is. A legyet ugyanis agyon kell csapni, de nem olyankor, a mikor a magunk orrán ül! Elég ilyenkor elhessegetni, ez pedig — meglássátok — nemsokára be fog következni. — A rosszkor alkalmazott bunkócsapással most a magunk orrát vertük volna bel!“

(Mi lesz az ára?) Nékem az a benyomásom, hogy a magyar vezényszót előbb utóbb meg fogjuk kapni. — Csak hogy nem ingyen. A kiegyezési és kvóta-tárgyalásokban hagyjuk magunkat megnyuzni, ezért cserébe kapjuk meg idővel ezt a nemzeti követelést. — Bánja is Ausztria a vezényszót! Annak a zseb a fődolog, a vezényszót csak azért tartja olyan nagyra, hogy minél drágábban adhassa el nekünk. Az ily nagyon is „gyakorlati“ népek szemében egyetlen becses kérdés, meg fogjuk látni, hogy a mi nálunk nemzeti eszme, az Ausztriára nézve — csak is pénz kérdés!

(Haszontalanság.) „Lesz már vízvezeték, Totyakos Surló István uram!“ mondják az asztaltársaságban.

— „Vízvezeték? Már mire való lenne az ilyen haszontalanság“, véli Surló uram.

— „Mire való? Akár fürdőszobát is rendezhet be, ha egyszer a lakásába vezetik a vizet!“

— „Nekem pedig ne vezessék“ feleli Surló uram. „Mert nem jó az ilyet megszokni!“ . . .

A külügyi vita és eredményei.

— június 29.

A magyar delegációban a külügyi vita keltette a legnagyobb mozgalmat, ami érthető is, mert hiszen a katonai kérdésekben paktumunk van és katonai dolgokat magyar nemzeti szempontból, amíg a mostani átmeneti korszak tart, nem bojgatunk. Így azután delegátusaink a külügyre vetették magukat és itt keresték a paritás érvényesülését. Hoszu és bizony szenvedelmes volt a vita, mert személyi motívumok is közrejátszottak. Goluchowszki gróf külügyminiszter személye ugyanis úgy él nálunk a köztudatban, mint a ki a magyar válságba ismételten is beleavatkozott. Ünnepies kijelentést kellett a külügyminiszternek a delegáció színe előtt tennie, hogy nem avatkozott bele beügyeinkbe és csak ezután tompult a személyes támadás éle. Ami már most a vita tárgyát illeti, mindenki a pari-

tásnak kidomborítását követelte a külképviseletben. Mindenki azt kívánta, hogy a diplomáciában és a konzuli képviseletben a magyar elem legalább is a kvóta arányában érvényesüljön. És a vita sor n felvetődött a cimérvényesítés kérdése is. A külügyminiszter elöljárójában bizonyos kimértséggel felelt mind a két kérdésben és a vita ismét el-mérgesedett volna, ha Wekerle Sándor miniszterelnök erélylyel közbe nem lép és nem tesz olyan kijelentéseket, amelyek mindenkit megnyugtathattak. A miniszterelnök kijelentette határozottan, hogy a mostani magyar kormány erélylyel követeli a magyarság teljes érvényesülését a külképviseletben. De nemcsak követeli, de végre is hajtja. Ami már most a cimkérdés megoldását illeti, ezt is nagyon helyesen a magyar kormány teendői közé sorozta a magyar miniszterelnök. A magyar nemzeti szempontokrak öre tehát most már valósággal a magyar kormány és mi bizva-bizhatunk, hogy vége annak az időnek, amikor a diplomáciában csak az osztrák, meg a cseh, elvéve a lengyel arisztokrácia tudott érvényesülni.

A nemzeti jelenségeken kívül volt a vitának egy másik, igen megszívlelendő momentuma is. És ez az, hogy a diplomáciai-konzuli szolgálatot gazdasági alapra fektessük, mint a többi nyugati állam. Mert, sajnos, a mi diplomáciánk jobbára a parketten mozgott és nem nyult bele a gazdasági életbe.

Nézzük csak a német diplomáciát,

Őszi virágzás.

A Szabadság-nak írta: **Molnár Gyula.**

Adorján egy kissé már agglegény volt —
Sűrű hajából már ezüst szilánk
Világlott ki itt-ott, — mint éjszótben
Egy pisla csillag téveteg sugára,
De ez csak annál érdekeseb vala.
Szeme azért ifjúi tűzben égett,
S természetében megnyilatkozott
A férfias erősség — s az a tény.
Hogy végre ama kornak küszöbére
Lépett, mely többé nem a szenvedély
S az indulat sugallatának él,
Hanem a jól átgondolt élvezetnek,
Egyszóval harmincötbe, járt a hősnök . . .
Midőn Linát imádtá messziről,
S a reménytelen szerelm könnyeit
Ontotta gyermek-párnái között.
Tizenhatban Adólt szerette hiven,
Abrándosan — s viszontszeretették.
Husz volt, mikor szerelmet esküdött
Rizának, a ki hitt neki, a mig
Férjhez nem ment, akkor nagy bánatában
Asszonyt kezdett szeretni a fiu,
S huszonöt évig konsequens maradt.
Onnantó fogva már gourmand leve,
S szeretett váltakozva szépet és
Nem szépet is, ha ugy skarta a
Véletlen, mert az játszott legnagyobb
Szerepet szív viszonyban és

Szerelmi utjain. Öt év után
Mégúva mindent: házasságra gondolt,
Reszkette attól, hogy már vén gyerek,
S a férji tisztet rosszul tölti be . . .
Sokszor kevés híján ott tarta már,
Hogy bele is herap, de ideje
Korán hátrált meg és boldeg vala
Hogy menekült a bajtul, — miglen újra
Meggyült a vágy szívében s ostoba
Kísérletekre ragadá szívét,
De ez csak egy két évig tartta így,
Aztán letett e vakmerő s gonosz
Eszméről és e naptól fogva hosszu,
S nyugalmas volt az álma.
Most pedig
Mint az erő s egészség duzzadó
Prototyp exemplárja éli le
A vendéglői élet napjait.

Bálba vagyunk. Fényárban uszik a
Diszes terem, — hullámszik benn a sok
Bájos nőre — frakkos kísérelével.
Adorján a teremnek közepén
Acsorog s unottan bámul a tömegbe.
Egyszer csak megvilan szemefénye és
Arcán föllobbanásnak pirja támad,
Tekintete reá tapad merően
Egy gyermek-lányka karosu termetére,
S a merre jár kei, követi hiven.
Mutass be a leánykának! sugja aztán
Valmelyik flaneurnak s oda vonja
A kicsikéhez, a ki kék szemével

Bámulva látja, hogy a bácsi, — ki
Oly sokszor észre sem véve, midőn
Mellette elhaladt, most egyre hajlong
És váltig szórja a szép bókokat,
Nem tágitván mellőle egy tapodtat.
Nem több tizenötötől a kicsike,
Tán bálba sem való még, de mamája
Türelmetlen volt várni s ime! mily
Hódítást tesz a meglett férfi szívében.
Adorján udvarol egész hevével
A fölébradó férfi-szívnek és
Fölségesen mulat, hogy eltalálta
Bágyadt lelkének frissítő szerét,
Mitől meg-újra éled. Reggelig
Elforgatá a kicsike fejét,
Maga meg mámorosan a gyönyör
Szokatlan nemétől ballag haza.
A kicsike föléle álmodik.
A kicsike szerelmes lett belé.
Bizonyosan szereti. Ó hogy is ne?
Hisz ő is azt hitette el magáról.
S ágyában fekve — édes álmodásban
Idézi vissza emlékébe a
Bübájos képeket a tánc teremből;
A miglen el nem üzi Morpheus
A szép látványt s uralmát átveszi
A mindent megtagadó üres álm.

S mikor másnap fölébred — jó sokára,
A reggeli teendők readje közt
Eszébe jut a tegnapi kalend.
Egy pillanatra mintha valami

amely például Keleten egész sereg vasúti, meg más megrendelést szerzett államának. Ilyenné kell válnia a mi külképviseletünknek is. — Az eszmét beledobták a vitába, remélhető, hogy nem soká késik a megvalósulása. — Figyelemre érdemes továbbá még egy javaslat, amely a diplomáciai szolgálat demokratizálását célozza. Azt akarja, hogy nemcsak a születési és pénzarisztokrácia léphessen külügyi szolgálatba, hanem a szegény ifju is, ha ehhez, a bizony nehéz mesterséghez megvan a tehetsége. Szóval, a mostani vita, ha heves volt is bizonyos vonatkozásokban, mégis egész sereg eszmét vetett fel.

Akik ennek a mostani kormánynak működésében biznak, tudhatják, hogy minden kivihető eszme termő talajt talál és ezen az alapon megállapíthatjuk, hogy a kivihető kívánalmak elül a külügyi képviseletben sem zárkózik el.

Politikai helyzet.

(Saját tudósítónktól.)

Budapest, június 29.

Apró-cseprő politikai hír mindig akad, bár a politika himes mezeje ezuttal szörnyű módon le van tarolva.

Mai híreink ezek:

(Miniszterek Bécsben)

A félhivatalos jelenti, hogy Kossuth Ferenc ma Bécsbe utazott és holnap kihallgatáson jelenik meg a királynál.

Jekelfalussy honvédelmi miniszter ellenben délután 5 órakor visszautazott Budapestre.

(A főrendek felirata.)

A főrendiház felirati bizottsága ma szétküldte a tagoknak a felirati javaslatot. Megszólítása: Felsőcsászári és apostoli király, legkegyelmesebb urnak; tartalma lényegében megegyezik a képviselőházéval, hangsúlyozza, a jogfolytonosság helyreálltát, az alkotmány-

biztosítékok erősítését, államunk nemzeti jellegével megegyező választói-jog kiterjesztését.

(A delegációs ülészak vége.)

A sok ebédnek és „legfelsőbb“ kijelentés szerint a haszon nélküli sok szónak holnap vége szakad. Mint nekünk Bécsből jelentik, a magyar delegáció holnap délelőtt 10 órakor összülést tart, amelyen a jegyzőkönyveket hitelesítik, azután a delegátusok bucsut mondanak Bécsnek s délből visszautaznak Budapestre.

(A kiegyezés.)

Bécsből jelentik, hogy Wekerle miniszterelnök ma felkereste Beck osztrák miniszterelnököt és vele hosszasan tárgyalt.

(A fiumei kormányzó üdvözlöte.)

Gróf Nákó Sándor fiumei kormányzó megleghangu táviratban köszönte meg Kossuth Ferenc üdvözlését.

A magyar delegációból.

— Saját tudósítónktól. —

Bécs, június 29.

A közös ügyek tárgyalására kiküldött magyar országos bizottság ma délelőtt 10 órakor Barabás Béla elnöklété alatt ülést tartott, amelyen a hadügyi költségvetés tárgyalását folytatták. A jegyzőkönyvet Edelsheim Gyulay Lipót báró jegyző vezeti, a felszólalókat pedig Zboray Miklós jegyző hívja fel. Jelen vannak a közös kormány részéről báró Burián István közös pénzügyminiszter, Pitreich Henrik lovag közös hadügyminiszter, Montecocculi Rudolf tengerész, Szabó Elemér sorhajókapitány és Urbán ezredes. A magyar kormány részéről jelen van Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter.

A múlt ülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése után végszerkezetben megszavazták az egyesült négyes albizottságnak, a tengerészeti albizottságnak, a pénzügyi albizottság és a zárszámadási albizottságnak jelentéseit.

Áttértek azután a hadügyi költségvetés folytatódó tárgyalására.

Lovász Márton szólal fel ez után: — Meg kell szünni annak a felfogásnak, hogy a hadsereg az uralkodóház magántulajdona.

A hadsereg szellemének kell a nemzethez alkalmazkodni. Eppen a hadügyminiszterre való tekintettel nyíltan tartozik kijelenteni, hogy a mai stádium csak fegyverszünet, amelynek megszüntével a haronak meg kell ujulni, mert az a nemzet becsületének és a nemzeti akaratnak elsőrendű követelménye. Ő és elvbarátai megszavazzák a költségvetést, de azt a magasabb cél, hogy a magyar hadsereget meg akarják teremteni, soha szem elől téveszteni nem fogják. Ez az irányadó szempont vezeti őket taktikájukban és egész politikájukban. A kik guonyal és leicsinyléssel illetik a függetlenségi és 48-as pártot azért, mert megszavazta azokat a költségeket, amelyek eddig megtagadott, elfelejtik, hogy a feladat, melyre vállalkoztak, egyike a legnehezebb feladatoknak, mert úgy kell megoldani a kérdést, hogy a mellett, hogy Magyarország függetlensége sértetlen legyen, a Duna mentén mint hatalmas állam maradjon fenn. A különbség a régi és új rendszer között abban van, hogy a régi rendszer leküzdhetetleneknek tartotta a nehézségeket, és meg sem kísérelte a megoldást, ellenben az új rendszer látja ugyan a nehézségeket, de nem tartja azokat leküzdhetetleneknek és kötelességének fogja tartani, azon fáradozni, hogy végre valahára megoldassék ez a probléma. E problémát nem forradalommal, hanem folytonos kitartó férfias munkával lehet megoldani. Be kell látnia a miniszternek, hogy a hadsereg érdekében áll, hogy minél közelebb jusson a nemzet szívéhez és minél tökéletesebb legyen a kettő között az összhang, amely nélkül sem a nemzet nem boldogul, sem a hadsereg fenn nem áll.

Szalay László kifogásolja a nyugdíj törvény tökéletlenségét és hangoztatja, hogy az önkényes nyugdíjazásokkal nagy összegeket emésztettek fel. Abban a meggyőződésben, hogy a miniszter intézkedni fog, hogy az egyetértés a katonaság és a nemzet között helyreálljon, a költségvetést elfogadja.

Zboray Miklós kéri a hadügyminisztert, intézkedjék az iránt, hogy a boszniai hadi iskolában taníttassék a magyar nyelv. Kéri továbbá, hogy fordítsanak gondot arra, hogy a kaszárnyákon ne csak a felirás, de a címer is közzjogi helyzetünknek megfelelő legyen. Záróban látott olyan kaszárnyát, amelyen a magyar címer a tartományokéval egybe volt foglalva.

Szembent állunk azokkal a férfakkal, akik a haderőt szellemileg intézik. Ezek csak ellenségeink leírása után ismerhettek bennünket. Azt hitték, hogy a haderő ellenségei vagyunk. Bebizonyítottuk, hogy nem vagyunk ellenségei, dacára annak, hogy a haderőt ketté akarjuk osztani. Mert mi ezt akarjuk. A mi végcélunk az öbálló magyar hadsereg. De nem akarjuk megbolygatni a

Röstelkedés vonulna át szívében. Belétemetkezik a hírlapokba, S azon fölül fűsifeleget lehel. Maga köré s így üzi el sietve. Az ostoba ábrándokat magától...

A fagyalt lélektana.

Ira: Vidovich Ernő.

A Sándor Margit unnepeles eljegyzésén mutatták be Kapornaynak Istvády Böske-t a Margit unokahugát. Kapornay összeütötte huszárosan a bokáját s egy hosszú beszton alatt megtudta, hogy a leánynak van vagy kétezer hold földje anyai örökségként, amelyre csak a boldog vőlegény hiányzik, megtudta, hogy a Böske öcsese augusztusban jön, mint kadét a dombóvári századhoz, a kit is melegen a kegyeibe ajánlott Böske.

Mikor a besztonnak vége volt, Kapornay átment a szomszéd szobába, a hoi Vylandt és Bálványos bus magányukban üdögéltek össze a pezsgős poharakat s koccintott velük. Sokáig hallgattak mind a hárman, végre Kapornay szólalt meg s arcát a tenyerébe rejtve, hogy ne lássák pírulását mondá:

— Azt hiszem én leszek a második, a ki beváltja a fogadást.

Hesszan Vylandtra nézett, kereste a lakópajtása arcán a mélabus szemrehányást, e helyett azonban hirtelen felvillanó, vidám mosolyt talált, a melyet sehogysem tudott magyarázni.

— Talán mindjárt megejthetnék a sorolást? — szólt Bálványos.

— Más módszert ajánlok, fiuk — felelt Kapornay. A ki asztal alá issza a másik kettőt, az veszi feleségül Istvády Böske-t.

A poharokat összeérintették s Kapornay ott maradt egész éjjel. Hiába látta a szomszéd teremben a Böske kutató s szemrehányó tekintetét, hiába jött utánna Sándor Margit s Bakó kapitány, hogy visszavigyék a táncosok közé, nem szökött meg. Elvégre veszélyesebb ellenség volt számára a két tiszt, előbb ezeket kellett meghódítani.

Reggel felé Bálványos megszökött s csupán harmadnap reggel találták meg egy szénakazal tetején, a melyet erővel le akart kaszálni.

Falóra mulva Vylandt is beadta a kulesot. Történetirójának azonban készséggel szolgálók ama nevezetes adattal, hogy hazalovagolva megvárta a nyolcórát s Mariss barátinjét oly állapotban kísérte a varrósiskolába, mintha két hét óta csak tejet ivott volna, a mi nyilvánvalóvá teszi azt a tényt, hogy Vylandt hadnagy ur csupán szimulált s így a Kapornay győzelme csupán félgő-

zelem volt. de hiába előtte már nem állott semmi akadály, ha csak a leány meghódítását nem vesszük akadálnak, ez azonban huszár műnyelven szólva csak zviack.

Azonban esütörtököt mondott az a közmondás, hogy „huszár tervez, huszár végez.“

A „Kék csillag“ baa tartott zajos est után, a melyet a tiszti kar adott a Margit tiszteletére s a melyen ott volt Böske is, Kapornay végképen elkeseredve ment haza.

Odaült a Vylandt ágya szélére s kétségbeesve panaszkodott neki:

— Barátom ez a leány épen olyan, mint a fagyalt. Ha közönyös dolgokról beszélék vele, reám sem halgat s ha feltárom a lelkem s oly forró leszek, mint a parázs, elfordítja a fejét. Ha halványpiros arcára nézek, mindig azt hiszem barackfagyaltal van dolgom s neki kisebb gondja is nagyobb annál, hogy kiábrándítsam. Fagyalt, tökéletes fagyalt!

S mikor boldog ábrándozás között arra a tudatra ébredt, hogy nagyon szereti Böske-t, a Vylandt nehézkes torkolása a menyországából a komor valóra ébresztette.

A szobája felé botorkált s közben azt mormogá:

— Holnap elmegyek s beszélék vele utoljára.

S másnap délután ketten sétáltak a Nagy Sándor parkban. Mögötük boldog mosollyal sétált Margit a vőlegényével. Talán ez kesé-

hadseregnek taktikai egységét, bizonyosságra a honvédség. Be akarjuk vinni a közös hadsereg magyar részébe a magyar szellemet. De ezáltal nem gyengíteni kívánjuk a hadsereget, hanem új erkölcsi erőt adva neki, azt megerősíteni. A hadsereg vezetői nagyon jól tudják, micsoda fontos tényező egy hadsereg harcoképességénél az erkölcsi erő. Ma csak egy erkölcsi erő van a hadseregben: az ő felsége felszentelt személyéhez való hűség, ragaszkodás és odaadás. Mi egy másik erőt, erkölcsi rugót is beakarunk vinni, hogy erősebb legyen a hadsereg: a nemzeti lelkesedést, a hazáért való odaadó ragaszkodást. (Élénk helyeslés.)

Urbán Nándor ezredes a közös hadügyminiszter megbízásából és nevében felvilágosításokkal szolgál a tárgyalás folyamán felmerült kérdésekre vonatkozólag.

Ezután a költségvetés általánosságban, (majd részleteiben is) elfogadják.

A plenaris ülést zárt ülés követte, a melyen a delegációsális költségekről tanácskoztak.

Debrecen — idegen forgalma.

— június 29.

Erre röviden azt lehetne felelni, hogy ez annyi mint semmi.

Mert hogy van é egyáltalában idegen forgalom, azt csak az idegen ember sejteti, kit elvakít Debrecennek történelmi múltja, de mi, kik itt élünk, szomorúan tapasztaljuk, hogy nálunk idegen forgalomról szó sem lehet.

Ha van is, a mi az idegent Debrecenhez vonzaná, ebből hamar kiábrándítja a lakosság közönye minden iránt, a mi idegen.

Másutt az idegen embert megbecsülik, szeretettel fogadják; — na, nálunk éppen az ellenkezőt lehetne mondani.

Ne is menjünk nagyon vissza, itt voltak a messze földről összesereglett tornászok, eljöttek messze északról a finnek és mi történt? legfeljebb meglettek bámulva, de bizony velök senki sem tartott, senki a kedvöket nem kereste, senki nem lelkesedett értök: a zászlók is a padokon heverték csupán, senki nem tartotta érdemesnek azokat kidugni.

Minek is jönne tehát az idegen ide? megbámulni talán a mi speciálitásainkat: az ós kollégiumot, a kolbászt, pipát, perccet

ritette el Kapornayt, de halk, elfojtott hangon szólt Böskehez:

— Láska Böske, én nagyon szeretem magát. S talán ez az első eset, hogy egy húszárral játszik egy leány, mégis vigasztal az, hogy maga mást sem tudna szeretni. Fagyalt maga, jéghideg fagyalt.

— Igazán, főhadnagy ur? kacagott Böske. Ne felejtse el, hogy ugyanezt maga is megtette első este, midőn inkább korbélykedett a cimboráival, semhogy velem táncolt volna.

— Oh ha tudná, miért — tettem! — felelt Kapornay.

S mikor este elváltak, nagyot ütött pálcájával a ló fejére. A ló idegesen felágaskodott s Böske első ijedtségében félig sirva kiáltott utána:

— Miklós, Miklós!

S a következő percben szöske feje ott pihent a Kapornay erős, férfi keblén. S a főhadnagy ur nem állhatta meg, hogy boldogságában oda ne sugja menyasszonyának:

— Megolvadt a fagyalt!

A „Kék Csillag“ ban pedig Vylándt vette át a Kapornay szerepét s erőteljes hangon mondá s hallgatag, komor Bálványosnak:

— Kettő.

vagy talyigást? ezekkel nagyon hamar el lehet telni.

El lehet mondani s szomorú tapasztalatok bizonyítják, hogy a ki ide jön: el is szokik innen mielőbb, nincs semmi, a mi igazán az embert ide vonzaná, nem talál kedélyességet, barátságot, őszinte, vidám arcokat.

Debrecen lakosságának közönye minden iránt hatáztalan, vagy talán éppen ezzel akar kérkedni s ezzel másokat lenézni?

— m — n.

NAPI HIREK.

Napról-napra.

— június 29.

„Sokat beszélnek
S haszontalanul...“
Ezt mondá Bécsben
Egy hatalmas ur.

Igaza is van!
Itt van a kvóta
S kiegyezésről
Hangzik a nóta.

Oly szemtelen Bécs
E kérdésekben...
Nem győzzük azt le
Nagy beszédekben.

Szóval nem lehet
Itt sokra menni,
Bécs ellen végre
Siessünk tenni.

Igaz, ha tettünk
Hasznunkra válnék,
Akkor ily intést
Majd hallanánk meg:

„Elég a tettből
A jó Bécs ellen.
A magyar mégis
Inkább... szpiccseljen!“

Panasz a vasutállomás környékéről.

(Az elült motor.)

— június 29.

A vasutállomás előtt ott diszeleg városunknak egy fontos közlekedési eszköze, egy sok ezer koronába került: motor, eldülten, mintegy kifáradva a vágányon.

S arra vár, hogy kijavíttassék, hogy járműje rendbe legyen hozva.

Valóban hihetetlen az a közöny, az a uemörődés, hogy a javítás oly soká mulik s ez a nagy alkotmány céltalanul ott megfecsékelve fekszik, éppen az állomás előtt.

Egész sorát a gunynak lehet hallani, hogy ez a közömbösség csak nálunk lehetséges s a város égető szükségeivel senkisem törődik.

A helyett, hogy a lakosságnak gyors és sürűjárati vonatok állának a rendelkezésére, ez a lassúság most, főleg a nyári idényben, mikor a nap beve ugyéget s várni a melegen pokoli kin, — már szinte elviselhetetlen.

Ott van a szomszédságunkban például Nagyváradon, micsoda esinos, gyors, kellemes s gyakori villanyos kocsik közlekednek az utcákon s nálunk ezek a nehézkes, döcögő járművek oly ritkán indíttatnak meg, hogy nem csoda, ha sokan inkább gyalog teszik meg az utat, de várni nem várnak.

Ott hever a motor is az állomás előtt eldülten s a kijavítását hiába várja.

Ez a lassúság igazán jellemzi az állapotokat, hogy nálunk minden dolognak a megoldása oly sok nehézségbe ütközik.

Kevés az üzleti szellem így nincs is semmi eredmény.

K. F.

Uj rendszer a postán.

— június 9.

A kincstári postahivataloknál és az ezekkel egy városban működő postamesteri hivataloknál a jövő hó elsejétől az ajánlott küldemények pénzes levelek és csomagok felvételére újrendszer lép életbe.

Az említett küldeményfajok feladóvévényei és felvevőkönyvei kék átnyomás (indigó) segélyével egyszeri beirással együttesen állíttatnak ki.

Az új rendszer azon feladókat, kik a jelzett küldeményeket naponta tömegesen adják föl, annyiban érinti; hogy ha egyszerre 5 db. ajánlott levélnél, vagy annyi csomagnál, melyhez 3 szállítólevélnél több szükséges, többet adnak föl; még a rendes földadókönyvön kívül, — mely az új rendszer mellett továbbra is használható lesz, egy új „földadójegyzék“ című nyomtatványba, mely bármely postahivatalnál kapható lesz, a feladandó küldeményeket a feladók egyenként bevezetni tartoznak. Ez a földadójegyzék a felvevő postahivataloknál fog visszamaradni.

Ha azonban a tömeges küldemények feladói az új rendszer folytán az eddigi földadókönyveket mellőzni kívánják, akkor a postahivatalok az új „földadójegyzék“ című nyomtatványból kívánatra kellő mennyiséget kiszolgáltathatnak, s azt a földadók könyv alakra bekötöthetik, s az eddigi rendszer szerint mint postai feladókönyveket a postahivataloknál hitelesíttethetik. — Az így elkészült feladókönyvbe a feladandó postaküldemények kék átnyomással (indigó) egyszerre két példányban bevezetendők. A felvevő postahivatalok pedig az ilyen újfajta feladó könyv eredeti lapját mely perforálva van kiszakítják, míg a visszamaradó kék átnyomású másod példány fogja képezni a földadókönyvet, amelyen a postahivatalok a küldemények átvételét elismerik. Bővebb felvilágosítással bá mely helybeli postahivatal szolgál.

— **Évzárás a kegyesrendi főgimnáziumban.** Ma délelőtt rekesztették be a tanévet a r. kath. kegyesrendi főgimnáziumban. Az ünnepi Tedeumot Schuller János kegyesrendi tanár tartotta. A háladás után az intézet tornacsarnokába vonult a diákság, ahol dr. Jászai Rezső igazgató buzdító beszédet intézett az ifjusághoz. Dicsérettel tün-tette ki a jó tanulókat, s buzdította a közepeseket, a bukottakat és tehetségtelenekeket pedig felhívta, hogy lépjenek a tisztas ipari pályára. Ezután kiosztotta a pénz és jutalomdíjakat, majd pedig az osztályfőnökök kiadták a diákoknak a bizonyítványokat.

— **A jog- és pénzügyi bizottság ülése.** A jog- és pénzügyi-bizottság ma délután fél 4 órakor ülést tartott Vecsey Imre főjegyző elnöklésével, amelyen néhány telekkönyvezési ügyet láttak el határozati javaslatlall. Az ülésen a bizottsági tagok közül csak néhányan jelentek meg.

— **Érettségi bankett.** A debr. ev. ref. főgimnázium most érettségizett növendékei ma este tartották bankettjüket az Angol királyi udvar kertjében. — A bankett, a melyen az ifjuság csaknem minden tagja részt vett, vidám hangulatban a késő éjjeli órákig tartott. Különösen sokat mulattak az ifjak az iskola pedellusán, a népszerű „János

bácsin, aki — mint boldogan emlegette — úgy most, mint tavaly, egyedül képviselte a debreceni ref. főgimnázium tanárkarát! Az ifjuság azután a Bika szállodába ment át, ahol és több helyen az érettségi bankettet vidám hangulatban tartották meg.

— **A gör. kath. hangverseny.** Tegnap óta a kis vasut összes vonatai, a mozdony homlokán óriási hirdetések visznek magukkal, melyek mindannyian a holnapi nagy hangversenyt hirdetik. De nemcsak a mozdonyok homloka tartalmaz ily plakátokat, hanem a vonat vége is, sőt a lóvonatok is. Ez a nagymérvű érdeklődés teljesen jogosult, mert rég nem volt a városnak oly nagyszabású, minden ízében kiváló hangversenyre kilátása, mint ezuttal és mindenki bizonyára helyesen oselekszik, ha filléreit a jótékonykodás oltárára áldozza és a mellett művészi élvezetben részesül. A rendezőség több ezerre menő meghívókat küldött szét, de a nagy halmazban megtörténhetett, hogy egyes meghívók elkallódtak. A ki ilyet nem kapott volna, azt ezen az uton hívja meg a rendezőség a jótékony és nemes célhoz való hozzájáruláshoz. A művészi rész elhangzása után a kedély kivánalmi jutnak érvényre és a tánc közben tombolajáték is lesz, a hol 20 filléres sorsjegyek ellenében csinos és részben értékes tárgyak lesznek megnyerhetőek. A két főnyeremény Mentze áruházában volt kiállítva. A hangverseny pontban 8 órakor kezdődik. Éjjeli 2 órakeresztül közlekedő különvonat a szükséghez képest rendelkezésre áll.

— **Vasárnapi teljes munkaszünet.** Említettük már, hogy a debreceni kereskedő ifjak mozgalmat indítottak a vasárnapi teljes munkaszünet érdekében. E mozgalom részben sikerre is vezetett. A debreceni papkereskedő cégek alkalmazottaik kérelmére elhatározták, hogy üzleteiket július és augusztus hónapokban vasárnap egész nap zárva tartják. Véleményünk szerint ajánlatos volna, ha ezen példát a többi szakmák cégei is követnék.

— **30 éves találkozó.** Azok, kik ezelőtt 30 esztendővel a debr. ev. ref. főgimnáziumban érettségi vizsgálatot tettek, ma találkozóra gyűltek össze. A találkozó mintegy 30 egynehány tudós és fiatal férfi vett részt, köztük Erőss Lajos debr. teológiai tanár, Fekete Gyula lelkész, Wiegandt Arthur mérnök, Lévy Mihály lelkész, Szepsy Dezső, Török Péter debr. ref. főgimnáziumi tanár, Vatt táblai bíró, Király Gyula tanácsnok. A lélekben ifjú tudós férfiak délelőtt folyamán a Collegium nyugati kapuja előtt csoportosultak, ahonnan a főiskola oratóriumába mentek. Itt Erőss Lajos theol. tanár imádkozott, dr. Ferenczy Gyula debr. akad. tanár üdvözlő beszédet intézett az egybegyűltekhez, amelyre Fekete Gyula ev. ref. lelkész válaszolt. Az oratóriumban egy iskolatárs, kántor orgonázott. Ezután a társaság Letzter J. fényképésznél levétette magát. Végül pedig a Nagyerdőre rándultak ki, ahol disztribúció volt. Az ebéd végével a társaság emelkedett hangulatban oszlott szét.

— **Nyomdászok színelőadása.** A debreceni nyomdász ifjakból alakult társaság július hó 7-én, azaz szombaton a Margit-fürdő dísztermében működő előadást rendez a debreceni nyomdászok Háza alapja javára. A színelőadás helyén olvasható. — Helyárak: I-ső rendű ülőhely 2 korona, II-od rendű 1 kor. 60 fillér, III-ad rendű: 1 kor. 20 fillér. Alóhely 60 fillér. Kezdet este 8 órakor. Az előadás után reggelig tartó táncra jelvények 60 fillérért válthatók. Felülfizetés költséggel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak.

— **Eltűnt gimnázista.** Péter és Pál a menyország összes szentjei között a legrokonszenvesebbek. Legalább így vélekednek a középiskolák kisebb és nagyobb rendű nebulói, nem nevezetesebb nap lévén e két szent névünnepe, mint az iskolai év záró napja. Ilyenkor legtöbbször nagyon szép nap van és nagyon sok diáknak ragyog fel a szeme az örömtől, no meg a dicsőségtől is, amelyet vagy szép kötésű könyv, vagy ezüst tallérok alakjában szorongat boldogan a markában. De vannak ám olyan nebulók is a kikkre vagy különösen, vagy éppen lelemetlenül hat a Péter és Pál napja. — Ezek vagy cinikusak, vagy nagyon érzékenyek és bántja, elkeseríti őket a jól el nem dült vizsga eredménye. Az utóbbiak közé tartozik Horváth Ferenc gimnázista tanuló, Horváth Ferenc szabómester fia is. A 12 éves fiu ma délelőtt azzal távozott szüleinek Szent Anna utca 6. szám alatti lakásáról, hogy az iskolai bizonyítványáért megy. A bizonyítványt ki is kapta, de azóta nem mutatkozik, eltűnt, nyoma veszett nagy nyugtalanságra szüleinek, akik hogy egész nap hasztalanul kutatatták, este jelentést tettek a dologról a rendőrségnek, mely nyomban elrendelte a nebuló körözését. Bizonyos, hogy a gyerek a szekundák miatti szégyenérzetében és az esetleges dorgatórium elől bujdosott el. Személy leírása: Alacsony, zömök, szőke. Eltűnésekor fehér vitorla vászon ruhát, kék vászon sport sapkát, fekete harisnyát, fekete bőr félcipőt viselt. Beszél: magyarul és németül.

— **Bérkocsi mizériák.** Régi és méltán jogos a közönség panasa a bérkocsi elégtelensége miatt. A főkapitány már eztendeje javaslatot tett a tanácsnak, hogy a bérkocsik számát 25 tel emelje, azonkívül elkészítette az új bérkocsi-szabályrendeletet is, de a „munkaképes“ tanács még máig sem tett e dologban semmit. A por és pókhalál lepi be ezen ügyiratait valamelyik közigazgatási fiókban.

— **Szünnidei tanfolyam.** Még ezelőtt egy pár évvel senki sem hitte volna, hogy Debrecenben ilyen intézmény gyökeret verhessen. Rose M. megmutatta, miként lehet egy meddő talajt termékennyé tenni. — És hogy mennyi sikert ért el, ennek legjobb bizonyossága az a 200 főt kitevő tanítványa, mely halás érzelmekkel veszi őt körül a lezajlott tanév befejeztével. Azok számára, kik a nyelviskola tanításával még tisztában nincsenek, ide igatjuk a következőket: Aki egy nyelvet (egyelőre német, francia és angol nyelvet) szóban és írásban egészen a tökélyig elsajátítani akar, annak három egymásra következő tanfolyamot kell befejeznie, egy alsót, egy középsőt és egy felsőt. — Az alsó a kezdőket, a középső a haladókat, a felső tanfolyam pedig azokat képezi ki, akik a magasabb (irodalmi és tudományos) nyelvet óhajtnak elsajátítani. A tanítás már a kezdőknél is csak a megtanulandó nyelven folyik s ezzel a tanítvány kezdettől fogva hozzászokik az illető nyelv szellemében gondolkodni és magát annak szellemében kifejezni. A szünnidei tanfolyamok természetesen inkább gyermekek és tanulók számára létesültek, mivel felnőtteknek a szeptemberben megnyíló tanévben elég alkalmuk lesz a kiképzésre. — E hó 26—29-én egész nap az ujonnan jelentkezők vétetnek fel Simonffy-u. 20. sz. a. A tanítás július 1-én kezdődik.

— **Timárok értekezlete a kamaránál.** Régi óhajja a debreceni timár iparosoknak az anyagbeszerző szövetkezet létesítése. Ez irányban lépéseket is tettek a minisztériumnál. Most a kereskedelmi miniszter leküldötte Stodola József bőripari vándortanítót, hogy az iparosoknak a kellő felvilágosításokat adja meg. Stodola József ma délután tartotta meg az értekezletét. Az iparosok nagyszámmal jelentek meg és hallgatták az élvezetes előadást. Az esti órákban azon eltökéléssel oszlottak szét, hogy a szövetkezetet minél hamarabb megalakítják.

— **Végh Gyula nyugdíjazása.** Mai számunkban röviden megemlékeztünk a városi nyugdíjellenőrző bizottságnak Végh Gyula főkapitány nyugdíjazására vonatkozó határozatáról. Azoknak körében, akik Végh Gyulának, mint a város egyik legrégebb tisztviselőjének hivatali tevékenységét értékelni és becsülni tudják — általános megütközést és visszatetszést szült ez az ellenséges akció. Mindenki tisztában van azzal, hogy a szerencsétlen Kovács Gusztáv esetéből kifolyólag történt meghurcoltatás, kiméletlen hajsza, — teljesen ártatlanul érte a főkapitányt. Abból tehát fegyvert kovácsolni ellene még akkor sem lenne korrekt dolog, ha valamely ballépésével erre okot szolgáltatott volna is. Egyébként — mint értesülünk — nem valószínű, hogy az ügy a közgyűlés elé kerüljön.

— **Beiratások a nyelviskolába.** A szünnidei tanfolyamra való felvételek most folynak. Beiratkozni lehet a német, francia és angol nyelv alsó, középső, vagy felső tanfolyamára naponta reggeltől estig, a nyelviskola Simonffy-utca 20. sz. a. helyiségében. Az előadás vasárnap, július hó 1-én kezdődik.

— **Hirdetések a színházi függönyön.** A városi színház reklám függönyén 54 hirdetés számára van hely, azonban már igen sok előjegyzés történt, úgy, hogy a tavalyi hirdetések nagy része megmarad. Azok akik már a praktikus hirdetést egyszerű igénybe vették, igénybe veszik máskor is, tudvalevő dolog, hogy a színházi függöny a legnagyobb szezon időben szerepel, szeptember 10-től májusig. A reklámokat Gyöngyösi Viktor színházi festő művészi kézzel készíti el. A reklám mai korszakában bizonyára igyekezni fognak a magyar cégek, hogy művészi izlésű hirdetések a reklám függönyre kerüljenek.

— **Kedélyes debreceni váltóhamisító.** Sinka László nagyváradai szücsiparos nevére kiállított hamis váltót nyújtottak be a Gazdasági és Iparbanhoz. A váltóhamisító Csókásy Sándor debreceni pincér, aki a kedélyes váltóhamisítók közé tartozik. Sinka László neve mellé Kraxelhuber Tóbiás nevet firkált a váltóra az elmés pincér és nem kevesebb, mint 1750 koronát akart a Borszemjankó ismert, de költött alakjának dus szakállára felvenni. Hogy rajtavesztett, az a Sinka László éberségén múlt, de valószínű, hogy a bank amugy sem találta volna jó keznek Kraxelhuber Tóbiást. A váltóhamisító Csókásy különben még mindig nincs a rendőrség kezében. Keresik a humoros férfit.

— **Pánszláv lap sorsa.** Szakolcáról jelentik: Az itt eddig Katolické Noviny cím alatt megjelent pánszláv heti lap július 1-étől kezdve Ludov Noviny (Nép lap) cím alatt fog megjelenni, mivel kiadójának, Kollár Márton plébános és orsz. képviselőnek az esztergomi érsek megtiltotta a katolikus jelző használatát.

— **Szerencsétlenül járt gyermek.** Az este egy Krupp Mihály nevű súlyosan sérült 9 éves fiút szállítottak a kórházba, akit csintalansága, pajkos tulajdonsága következtében végzetessé válható baleset ért. — A gyerek anyjával Krupp Mihályné Simonffy-utcai lakossal a József kir. herceg utca 13. számú házban levő Guttman féle pékműhelyben járt. Ott, mialatt az anyja bent elbeszélgetett, kiment az udvarra, ahol a fászinben hozzáférkőzött egy szecskavágógéphez, amelyet addig babrálgatott, míg egyszerre belevágott vele jobb kezébe. Nyomban orvosi kezelés alá vették, de attól tartanak, hogy vérmérgezést kapott és valószínű, hogy amputálni fogják az egész karját.

Bialosztoki menekültek Debrecenben. Az emberben élő vadállat által lemészárolt, a pokoli gonoszságot megszegyenítő válogatott kínzásokkal halálba kergetett bialosztoki zsidóság közül azok, akiket a program nem adott a bestiális hóhérok kezére, vagy akik életüket csengő arannyal megtudják vérebeik markából vásárolni, menekülnek. Tegnap Debrecenben járt egy földönfutóvá lett bialosztoki család. Apa, anya és egy két éves, vidám, az emberi gonoszságnak véres arculatját még remjsemő gyermek. Oroszországból, az emberhullák hekatombái közül menekültek s Bécsen át érkeztek Debrecenbe, ahol hitsorsosait keresték fel. Az izraelita tanítótestület éppen gyűlést tartott, midőn az a hasverusi tragédia szereplői a hitközség épületébe tértek be. Behívták őket a terembe. A férfi, egy 35-40 éves munkás ember, jargon-németséggel beszélt el azokat a Nero örjögéseit kristálytisztá logikával feltüntető jeleneteket, melyek az oroszországi Bialosztokban játszódtak. A jelenlévő hallgatók állítása szerint férfit úgy sirni még nem láttak, mint ahogy ez a szegény, szerencsétlen földönfutó siri, midőn elbeszélte, hogy a huliganok (a fekete banda orosz neve) mint hasították ketté szó szoros értelmében nagyobbik gyermekét szemeláttára. Az asszony az ajtónak támaszkodott s mintegy élettelen szoborhallgatva férje jeremiáit. Neki már nincsenek könnyei. És a két éves kis gyermek, az mosolyogva játszadozott valami jóbembertől kapott játékszernel az anyja lábainál. Ő még nem tudja, hogy az alattvalók csak játékszeriek az uralkodó nagy gyermekek kezében. Arra a kérdésre, hogy hová megy Debrecenből, kelet felé mutatott a könnyekkel telt szeméi mintha tüzet fogtak volna, úgy kelt sóhaj kebléből: talán csak akad egy folt a föld hátán, melyhez én is oda tapadhatok? Ki tudja szegény vándora a földgolyónak? Mindenütt laknak emberek!

Nevelőséget keres a szünidőre vidéken, vagy fürdőhelyen egy szegény sorsu intelligens tanárjelölt, aki a zene és nyelv tanításban, különösen pedig a matematika és fizikában járassággal és gyakorlatial bir. Előkészít pót és felvételi vizsgálatra is. Cim: Berger Ignác, Csokonai-utca 37. sz. Debrecen.

x LETZTER JÓZSEF fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujfalussy ház. Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejárataánál levő kirakatban.

x Utazók és ügynökök fix fizetéssel és jutalékkal felvételnek Schweitzer Testvérek cégnél Debrecenben, Piac-utca 56.

x Ninos többé hajhullás. Kipróbált, legjobb szesz hajhullás ellen az Iziz hajszesz. Két-három heti használat után a legerősebb hajhullás tökéletesen megszűnik. — Olcsósága miatt mindenki használhatja. Ár csak egy korona. Kapható használati utasítással Debrecenben Szilcz Ferenc gyógyszerárában, Piac-utcaán.

x Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene.

Egyről-másról.

Budapesti levél.

A „Szabadság”-nak írta: **Faragó Jenő.** — június 29.

Benne vagyunk a kánikulában és immár alig érdekél bennünket más, mint Celsius higanyoszlopa, amely úgy törtet előre, mint a haladó stréber. Mondhatnám némi tulzással, hogy hidegen hagy bennünket minden: de az ilyen rekkenő hőségben talán még se szabad eféle rettenetes szójátékot csinálnom. Pedig az igazság az, hogy hidegen hagyja a pesti embert a Népszínház válsága; hidegen hagyja a haszon nélkül sokat beszélő delegáció, hidegen hagyja a

legújabb Feldmatyiáda is; csak a hőmérő iránt érdeklődik és izgatottan lesi, hogyan emelkedik huszról huszonkettőre, huszonkettőről huszonnégyre, huszonhatra, huszonnyolcra és — Uram, kegyelmezzél halandó lelkünknek! — harminc fokra is.

Valamikor azt hittem, hogy pusztaszóbeszéd csupán az, hogy itt mifelénk melegebb van, mint önkénel a zsalugáteres ablakok mögött, a muskátlik árnyékában. De azóta megtanultam, hogy bizony így van! Ezek a hatalmas bérkaszárnnyák tüzet lehelnek, az olvadó aszfalt forróságát viszik a levegőbe, a kirakatok nagy üveg ablakai visszaverik a napsugarát, amely aztán csak azért is, még melegebben fog körül bennünket.

Ilyenkor aztán a pesti ember menekül. A gazdagabb fajtája, — akit azonban a hivatása ideköt a városhoz! — a Svábhegyen a Zugligetben, a Hűvösvölgyben szellőzik, a középfajtájú, aki minden este látni akarja a feleségét, meg az egy két, három öt hét gyermekét: Budakeszire vonul a cserépfedél s svábházikókba, vagy Szent-Endrére, Török Bálintra, esetleg Nagymarosra, Visegrádra, Dömösre.

Ne tessék érte megirigyelni a pesti embert. Ezek a helyek közönségszaporfészek, minden kényelem, minden komfort híján. Budakeszin legalább erdő van; de Nagymaroson csak por és semmi más. És csupa por a Mátyás-föld is, amelyet egy kis művész kolónia tart megszállva. Kezdetben csak Vizváriék laktak itt, most már annyi a színész, a festő, meg az író a porlepte berkekben, hogy az Olympuson se lehet sokkal több.

A pesti ember nyaralása különben sem olyan egyszerű kérdés, mint azt elgondolni méltóztatnak. Nem elég, hogy minden jó meglegyen a nyaraló telepen, az uri népet még más kérdés is foglalkoztatja. Ide nem lehet elmenni, — mert — sok a zsidó; oda sem lehet elmenni, mert — sok a keresztény. Itt a Lipótváros nyaral, ott az előkelő Faubourgok izzadó lakói. Emitt nincs társasélet, amott nagyon is van; itt nincs „puc” ott már hajnalban miderben járnak asszonyok!...

Ime, mi boldog-boldog pestiek még a nyaralásunkban is mennyire önök mögött maradunk! Hej, ha egyszer a mi ablakunkban is kiviritana a muskátli, ha beakaszthatnók a zöld zsalugátert, ha lehetnénk ezt a feszes, szoros, kényelmetlen várost, mert ha úgy élhetnénk, olyan jól élhetnénk mint Önök kedves, jó vidékiek!...

Urnasir-lelet a Parlagon.

— június 29.

Harminckilencedik ezredbeli utász katonák a múlt héten a parlagi harcászati lövőtérén irányt jelző árok ásása közben azorkatlan alakú és nagyságu agyag-edényt találtak. A lelet alig 30 centiméter mélyen feküdt, mert már az első ásónyomnál észre vették. Meglehetősen épségben is emelték ki. Hanem azután a jelenlévő közvitéztek és altisztek pajkosságából meg tudatlanságból vandálmódon összezuaták, úgy hogy Neudert Rikárd főhadnagy ur — sajnos — már csak a darabjait szedhette össze és ajándékozhatta a városi múzeumnak.

Az edény halotti urna volt, a bronzkorszak harmadik, méginkább az utolsó vagyis negyedik szakaszából. Ez az idő volt ugyanis az, amikor a mai Magyarország területén általánosan a halottégetés szokását követték az itt lakott ismeretlen nevű népek. Az ünnepélyesen meggyújtott máglyákon gyakran ruháival, ékszereivel, fegyvereivel együtt elégett halott csontjait

jait gondosan összekotorták és urnába tévén, föld alá rejtették. A Parlagon talált urna sir is megszenesedett emberi csontokkal volt tele s tál alakú fedővel volt beborítva. Az urnában 3-4 deciliternyi térfogatu kisebb högrét is találtak s ebben valamely madár csontjai hevertek, a halott számára tuivilági utraivalóul odatett madár csontjai. Egy kitűnő német archacologus, Reinecke, a magyarországi bronzkor III-dik perivdusát, a melyben először lép fel a hullaégetés, a Kr. e. 1500-1150 évek közé, IV dik szakaszát pedig a Kr. e. XII-IX. századokba helyezi.

E szerint a 39. ezred pionérjai körülbelül 3400-4000 esztendő urnakoporsót semmisítették meg. Az urna 50-60 centiméter magas, nagyon öblös, mégis igen vékony falu, szabadkézzel készített, rosszul égetett edény volt. Kívül sárgás barna, belül fekete színű. A fedő tál befelé hajló, mély horpadással körül futtatott prémmel birt Szine hasonló az urnához. Csak hogy gondosabban megsimította az óskori gölön csér. E korszakból Debrecen környékéről a mi tudomásunk szerint is több nevezetes lelet került már a múzeumba.

Ilyenek pl. a piriocsi gyűjtelkes lelet a III. periodusból és a h-bőszörményi kincs gyűjtemény, részint a nemzeti múzeumban, részint a debreceni kollégiumban; utóbbi a IV. periodusból való. A parlagi halotti urnával egyidős lelet a téglási és a zámai uraa. Amannak is csak töredékeit menthet meg egy derék tanító a kollégium régiség tára számára; valamint emennek is csak néhány darabját kapta meg tavaly a városi múzeum Farkas Albert mátai biztostól. A Pallagon jó lesz próba ásatást rendezni.

SZÍNHÁZ.

*** Gyárfás Dezső ünneplése.** A jutalomjáték a legtöbb esetben csak takaró a színésznek ahhoz, hogy egy pár, ugynevezett könnyű forintot jusson. Ilyenformán a jutalomjátékok különösebben csak azért lesznek megemlítve, hogy a jutalmazottnak fekete betű is eszébe juttassa egykoron azt az édes pillanatot, amidőn kétsége: kizárólag kezei közt érezte — az öpeccsátas levelet.

A jutalomjáték pusztá sablon És hogy mégis Gyárfás Dezső jutalomestélyéről bővebben emlékezik meg itt a krónika, történik ez abból a szempontból, amelyet röviden sovinizmusnak kereszteltek el.

Gyárfás Dezsőnek, ennek a fiatal, rutinizott színész embernek néhány évvel ezelőtt az a bolond ötlete támadt, hogy ő magyarossá teszi a bretilit. Az idült német komikusok szánalmasan megmosolyogták.

— Ott nem kell a magyar szó!

Gyárfást nem lehetett megijeszteni, mert amint az eredmény mutatja kemény legény. Ötletét megvalósította és magyar kuplézásait otthonossá tette a variete-muzsa hajlékában.

Aki értékelni tudja a magyarosítás nehéz munkáját ezen a téren, bizonyára hálas szívvel csatlakozik azokhoz, akik ma este nagy szeretettel, tele melegséggel ünnepeleék Gyárfás Dezsőt, a variete — művészt. Mi is, akik a nemzeti harcok atmoszférájában a kérelheteilen sovinizmus hirdetői vagyunk, természetesen őszinte szívvel csatlakozunk ezekhez az ünneplőkhez; csak azzal a különbséggel, hogy önzésünknek megfelelőleg érdemének legjavát a bretili megmagyarosításának javára könyveljük el. De azért a világeért se érezze magát megrovidítve, ezáltal Gyárfás Dezső — a vérbeli művész. (b. e.)

*** Zilahy Gyula szerződtetése.** Zilahy Gyula színigazgató elkészült társulatának a debreceni szüniényre való szervezésével. Ma küldötte el a szünibizottságnak a teljes névsort. Szerződtette pedig a következő új tagokat: Lónyai Piroška, táncos-szubrett, — Hanel Aranka, drámai szende, — Vida Ilona, énekesnő, — Szalai Gyula, lyrai tenorista, — Árkosi Vilmos, népszüni-baritonista, — Fekete Adolf, másod-

karmester. — Papp Ferenc, másod sugó. A zenekar 24, az ének- és tánc kar 32 tagra van kiegészítve. Így aztán igazán elsőrendű társulat lesz a debreceni, a melytől a legszébbet és legjobbat remélhetni a jövő színidényre.

TÁVIRATOK.

Az orosz forradalom.

Pétervár, június 29 Pétervárról táviratozzák, hogy a balti tartományokban kitört a forradalom az orosz uralom ellen. A cár Muronzevet bizta meg a kormányalakítással, ki követeléseit teljesítése után hajlandó arra. A cár valószínűleg teljesíti a követeléseket.

Lueger — bojkottálása.

Budapest, június 29. Lueger Karlsbadba készíti és azon szállóban rendel lakást, ahol a Zichy grófok laknak. A grófok kijelentették a szállótulajdonosnak, hogy Lueger beköltözése pillanatában kiköltözködnek.

Oroszországból.

Budapest, június 29. Szentpétervárról jelentik: A vezető körökben a Preobraszenszki ezred első zászlóaljában történtek nagy izgalmat keltek. A zendüléshez kezdetben a 2. és 3. zászlóalj is csatlakozott. Később azonban megbánták eljárásukat. Az 1. zászlóalj, mely Ő Felsége zászlóaljja nevét viseli és a mely a téli palota közelében lakik, oly súlyosan megsértette a fegyelmet, hogy granátcsokot, vadászokat, dsidásokat és tüzérseget kellett Krasznoszeléből Péterhofba hívni, a kik a zászlóaljat lefegyverezték. A főcinkosok kiadása után a zászlóaljat Krasznoszelébe vitték. A zendülésben a Szemelov ezred nem vett részt.

Budapest, június 29. Szentpétervárról távirják: A cárnak június hó 28-án kiadott napiparancsa a Peobraszenszki-ezred első zászlóaljat külön gyalog zászlóaljja alakítja át. A zászlóaljtól elvonták a testőrzészászlóaljakat megillető jogokat.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, június 29.

Buzakinálat és vételkedv mérsékl. Nyugodt irányzat mellett 20,000 métermázsza került forgalomba változatlan áron. Egyébb gabonanemek változatlanok. Idő: forró.

Buza októberre	15.62—64.
Buza aprilisra	16.16—18.
Rozs októberre	13.12—14.
Zab októberre	13.32—34.
Tengeri júliusra	12.82—84.
" augusztusra	13.02—04.
" 1907 májusra	11.50—52.
Repece augusztusra	-----.

Törvénykezés.

§ Elítelt sikkasztó pópa. Kézdivásárhelyről írják: Pópa János alsó esztergomi gör. kelet. román lelkész a nagyszombati Albina nemzetiségi pászintézet Háromszék-megyében ügynökéül alkalmazta. A pópa a megye lakosságát elárasztotta kölcsönökkel, a melynek megszerzésénél egyidejűleg galádul visszaélt a kölcsönzők bizalmával. A váltókat kitöltetlenül szedte be és a kért kölcsönökönél nagyobb összegre töltötte ki, a többel elcsikkasztotta. A törlesztési összegeket fénytűző életmódja végre is feltűnést kellett és akkor Romániába szökött. Másfél évi ott tartózkodás után visszatért családjához, utközben azonban a csendőrség Kézdivásárhelyen letartóztatta és bekísérte a kir. ügyészségre. Múlt év december havában a kézdivásárhelyi törvényszék három rendbeli sikkasztásért másfél évi fogságra ítélte. A vizsgálat to-

vább folyván, 39 rendbeli okirathamítás és 30 rendbeli sikkasztás büntette miatt jun. 25-én, 26, 27, és 28-án Barcsa Miklós elnöklése alatt tartott főtárgyaláson 143 tanu és három szakértő kihallgatása után három és fél évi fegyházra, öt évi hivatalvesztésre és politikai jogainak öt évi felfüggesztésére ítélte a kézdivásárhelyi kir. törvényszék.

Szerkesztői-posta.

„Téllkertben.“ Szeretnők a dolgot megbeszélni.

N. K. Igaztalan és fölösleges kirohanás.

Viator. Ha önnek úgy tetszik, hát nézze meg Nápolyt! Állíthatjuk azonban, hogy Nápoly, a gyönyörű fekvésű város, amely legutóbb oly sokat szenvedett a Vezuv kitörése következtében, korántsem olyan azért, mint amilyennek a leikesült utazók fantáziája le szereti festeni. Mesésen piszkos ott minden, a házak, a kövezet, az árucikkek és maga a nép is. Pedig sehol sem látni annyi kimosott ruhát lógni, mint ép ott. Azután mennyi ott a dolce far niente szomorú alakja, a lazzaróni. Képzünk el egy csomó koldust és szemenszedett rongyos naplopót valamely dohos városrészben, akkor talán megtapjuk a megfelelő képet erről a dologtalan hordáról, amelynek eszeágába se jut foglalkozást keresni, hanem csak ezt üvölti folytonosan „Macaroni, macaroni,“ míg végre sikerül neki megpumpolni valami idegent. Tehát Nápolyról lévén szó, nem lesz talán érdektelen, ha megemlítem a hasonlatot, hogy a minap egy kémiai szaklapban egy cikket olvastam valami Zinus nevű tanártól, aki azt állította, hogy a Vezuv kitörése következtében beállott hamueső, amely egy méternyi megasságot is elért, oly sűrűn omlott — nem teszi azért tönkre a vegetációt, mivel annak a hamunak oly vegyi alkatrészei vannak; amelyek nem hogy ártanak, sőt ellenkezőleg használnak a növényi életnek és hogy régi tapasztalás az, hogy a Vezuv kitörését követő években különösen jó bor terem Nápoly környékén. Az a közmondás különben, hogy „Vederi Nápolyi emori“ nem azt jelenti, hogy „látni Nápolyt és meghalni“, hanem azt, hogy a ki szépet akar látni, nézze meg Nápolyt és a közelében levő kies fekvésű és szigeten levő Mori falut.

M. B. K. Tessék utána nézni ott, a hol a sorsjegyet vásárolta, mert a hivatalos lista nincs a kezünk ügyében.

Közgazdaság.

Ipari balesetek.

— június 29.

Öt év óta a kereskedelemügyi miniszterium évről-évre nyilvánosságra hozza az egy-egy esztendő ipari baleseteit, külön kötetekben számolva be az illető évek baleset statisztikájával.

Ebben a sorozatban most ötödik kötetet bocsátja közre Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter.

Ez a kötet az 1904. év ipari baleseteit ismerteti, kiterjeszkedve az anyaország mellett a társországokra is és felölve a gyár-ipar mellett a kisiparban előfordult sérüléseket is. A munkásélet egyik legszomorubb oldalával foglalkozó, de egyúttal a nagyon tanulságos kötetből kitűnik nemcsak a bal-

esetek száma, de azok súlyosságának foka, a sérültek kora, neme és családi állapota is megtudhatjuk belőle, hogy mely testrészeket értek a sérülések s mely munkagépek, eszközök és készülékek mellett való foglalkozás közben sujtották a munkásokat a balesetek. Világosságot vet a kötet a balesetek havonként és a hét különböző napjai szerint való hullámzására, a kifizetett táppénzek, kórházi ápolási díjak és temetkezési segélyek összegére.

Mindezen adatok iparcsoportonként, sőt részben iparáganként vannak részletezve és így mód nyílik az egyes iparcsoportok illetőleg iparágak veszélyességének mértékére és általában a balesetekben való szerepére következtetnünk. A 203 lapra terjedő, világos beosztású táblázatos részt egy 38 oldalnyi szöveges bevezető rész előzi meg, a mely a főeredmények összefoglaló és a multra is visszatekintő ismertetésével és az adatokból levonható tanulságok föltárásával foglalkozik, meg az adatok áttekintéséhez és megértéséhez szükséges arányszámításokat tartalmazza.

A kötet adatai ékesen szóló bizonyággal a balesetek következményei ellen való biztosítás törvény alapján nyugvó rendezésének szükséges és sürgős volta mellett és egyúttal széleskörű statisztikai alapozást nyújtanak az erről szóló törvényjavaslatok számára, a melyeket Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter még ez ősszel a képviselőház elé szánkókozik terjeszteni.

Nyomdász-ifjak műkedvelő-előadása.

Juri Borcsa.

Eredeti népszínmű 3 felvonásban, dalokkal és táncsal. Írta: Gárdonyi Géza. Rendező: Ottó Mihály. Sugó: Ifj. Erdélyi István. Karnagy: Hora Sándor.

S Z E M É L Y E K :

Turi Gáspár, gazdag paraszt birtokos — — — — — Ducsy József.
Borcsa, leánya — — — — — Hanzel Mariska.
özv. Gorobos Andrásné — — — — — Pócsi Rózsika.
Ferenc, fia — — — — — Kiss Gábor.
Mici, leánya (14 éves) — — — — — Szabó Etelka.
Boglar Mihály, a falu bírójá (30-32 éves özvegy) — — — — — Ottó Mihály.
Marci, öccse (18 éves) — — — — — Erdélyi Károly.
Tornya Lázár, uradalmi kasznár — — — — — Róff József.
Gábor, fia, fenyőharasztí ispán — — — — — Kenéz Ferenc.
Szele Terezi, árva — — — — — Daróczi Gizella.
Czurok Jóska, kocsis, majd napszámos — — — — — Szöllőssy Jenő.
A horti plébános — — — — — Nagyidai Lajos.
Órzi, család Turiéknál — — — — — Fábrián Mariska.
Bentő Pista, parasztlegény — — — — — Fábrián József.
Zsuzsi,) — — — — — Kabai Teréz.
Lidi,) leányok — — — — — Hauer Ilonka.
Biri,) — — — — — Hauer Rózsika.
Arató gazda — — — — — Kanyuch János.
Egy öreg paraszt — — — — — Szénási Gábor.
Gyűgyű, kisbíróhelyet es — — — — — Szathmáry Gy.
Frici, cigányprimás — — — — — Juridesz János.
Gacsos, kontrás — — — — — Báthory K.
Nép, cigányok, aratók. Történik egy pest-megyei faluban. Idő: Jelenkor.

Csikes Ernő férfi szabó

DEBRECEN, Főtér. 58 sz. Bank-palota.

Uri, polgári, katonai, papi és mindentéle egyenruhák a legújabb divat szerint készítettnek. — Dus raktár bel és külföldi szövetekekből.

Vidéki megrendeléseket gyorsan eszközöl

MAGYAR állam vasutak menetrendje 1906. május hó 1-től.

Debrecenből indul		óra	perc
Budapest felé (gyorsvonat) —	d. u.	4	30
Budapest felé (gyorsvonat) —	reggel.	8	57
Budapest — Nagyvárád felé —	d. u.	8	30
Budapest — Nagyvárád felé —	este	10	35
Szatmár — M.-Sziget felé —	d. u.	4	—
Csak Szatmár (gyorsvonat) —	d. u.	6	55
Csak Szatmár (gyorsvonat) —	este	8	24
Szatmár—M.-Sziget f. (gyorsv.)	d. u.	12	11
Miskolc—Kassa felé — — —	reggel	8	51
Miskolc—Kassa felé — — —	este	7	22
Szerencs—S.-A.-Ujhely Kassa f	d. u.	4	25
	reggel	5	35
	reggel	5	44
	d. e.	8	09
	d. e.	8	16
H.-Böszörmény	d. u.	11	11
B.-Sz.-Mihály	d. u.	11	20
felé	d. u.	4	34
	d. u.	4	47
	este	7	—
	este	7	07
F.-Abony felé m. á. vasutól	reggel	4	35
F.-Abony felé vásártérről —	reggel	4	56
O.-Kócs—Polgár felé m. á. v.-tól	d. u.	4	56
O.-Kócs—Polgár felé vásártérről	d. u.	5	16
Derecske—N.-Léta felé — —	reggel	9	35
Derecske—N.-Léta felé — —	d. u.	4	51
Bpestre érkezik			
A reggel 8 ó. 57 p.-kor ind. gy. v.	d. u.	1	50
A déli 12 ó. 05 p.-kor ind. sz. v.	este	6	40
Az este 10 ó. 31.-kor ind. sz. v.	reggel	5	45
A d. u. 4 ó. 46 p.-kor ind. sz. v.	este	9	35
Budapestről Debrecenbe indul			
A d. u. 12 ó. 4 p.kor érk. gy. v.	reggel	7	25
A d. u. 3 ó. 29 p.-kor érk. sz. v.	reggel	9	—
Az este 6 ó. 29 p.-kor érk. gy. v.	d. u.	2	35
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érk. sz. v.	este	7	—
(P.-Ladányig gy. v. átszállással)	este	9	15
Debrecenbe érkezik			
Budapest felől (személyvonat)	d. u.	8	29
Budapest—Nagyvárád f. gyors	este	6	48
Budapest—Nagyvárád felől —	éjjel	2	24
Budapest—Nagyvárád felől —	d. u.	8	29
Csak P.-Ladánytól — — —	reggel	7	46
Csak Szatmár felől — — —	reggel	8	46
Szatmár—M.-Szigetről — — —	d. u.	4	12
Csak M.-Szigetről — — —	este	10	11
Szatmár felől — — —	este	6	40
Kassa—Miskolc felől — — —	este	8	19
Kassa—S.-A.-Ujhely—Szerencs	d. e.	11	31
	reggel	7	33
	d. e.	7	40
	este	6	22
	este	6	28
	d. u.	8	29
	d. u.	8	35
F.-Abony felől vásártérről —	d. u.	7	44
F.-Abony felől m. á. vasúthoz	d. u.	7	54
O.-Kócs—Polgár felől vás. tér.	reggel	5	25
O.-Kócs—Polgár felől máv.-hoz	reggel	5	35
Derecske—Nagy-Léta felől —	reggel	7	15
Derecske—Nagy-Léta felől —	d. u.	8	18

Tisztelettel értesitem a művelt közönséget, miszerint a nagy szünidők egész tartamára több kiváló okleveles szakérő közreműködésével.

a német társalgási tanfolyamot kapcsolatban szép és diszirással

több csoportban: kor, nem, előképzettség tekintetbe vételével július 3-án 8 órakor reggel tavalyi minta szerint

ünnepélyesen megnyitom.

Egyetlenegy kultúrnyelv sem bír oly gyakorlati fontossággal, mint a nagy művelt német nemzetnek világnyelve. — A nagy szünidő legalkalmasabb idegen nyelv gyakorlati elsajátítására. Naponta 2 órán át kizárólag egy tárggyal foglalkozva 2 hónap felér ugyanannyi évvel. 100—120 óra alatt kivétel nélkül mindenkinek meg kell tanulni beszélni, olvasni, írni — Iskolában társalgási nyelvet nem lehet elsajátítani egyrészt az idő rövidsége és a halmaz tantárgy miatt, másrészt pedig főleg azért, mert az iskola az irodalom és költészet megértése végett fősúlyt fektet az elméletre, míg a gyakorlati tanfolyam nem annyira mélyre mint inkább terjedelmes felszínre bocsátja az élő társalgási nyelv gyökérszárait.

Tandij az egész szünidő tartamára 40 korona.

Egy egy csoportban legfeljebb 8 tanuló lehet.

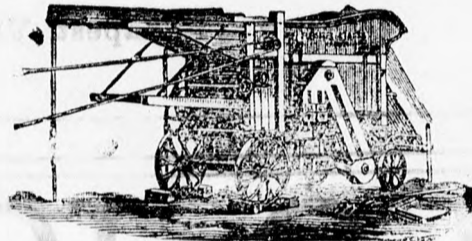
Beiratás naponta 11—1-ig. — Tanterem városi bérpalota 2. sz. III. kapu 2-ik emelet.

ZALAI MÁRK tanár.

FLEISHER és TARSA

gépgyára és vasöntődjé, Kassán, Vám-utca 11. szám.

Ajánlja a gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemmel tartásával célszerűen s gondosan gyártott jóhírnevű gépeit:

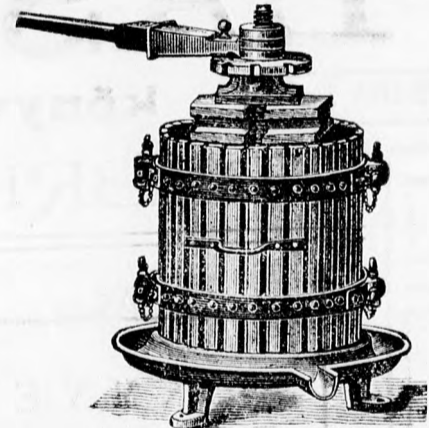
**Cséplőkészleteit, cséplőgépeit,
Baker-élettisztító-rostait,
Borsajtóit s szőlőzúzót.**

Gyárt továbbá: MALOM-, OLAJGYÁR és SZESZGYÁR berendezéseket, GŐZGEPEKET, GŐZKAZÁNOKAT mindennemű SZIVATTYUKAT stb.

Bizományiraktár:

**Sesztina Lajos urnál
Debrecenben.**

Gazdasági gépeink s egyébgyártmányaink árjegyzékét ingyen és bérmentve küldjük.

Még mindég!

Nagyválaszték hosszú és rövid száru selyem, cérna és glace keztyűkben.

Sérv-kötők, Has-kötők, hátegyenesítők, mulábak, műkezek, műfűzők mértékszerű készítéses és szakszerű javítása el vállaltatik.

Mentőszekrények!

Cséplőgépek és gyár üzemekhez miniszteri rendelet szerint.

SCHÖN SÁNDOR

keztü, kötszer- és orvosi műszer-tára,

DEBRECEN.

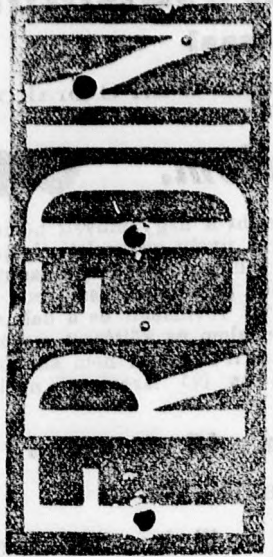
Piac-u. 12. Stenczinger-ház.

Kertek kiültetése alkalmából figyelembe ajánlom, nagy készletemet szép szőnyeg és virágzó növényekből olcsó árban.

Paczelt János

Debrecen, Kossuth-utca.

Csak
Selle és Kary

legjobb
tisztító-szerét

vásároljuk minden finom lábelire.

Sárga és Fekete.

Kiváltképen ajánlatos,
Bxcalc, Oskaria, Chevreux és Lakk-lábbelikre.

Bécs, XIII.

Budapesten

Az egyetlen

Független

Ellenzéki

nagy napilap:

„AZ UJSÁG“

Előfizetési ára:

Egész évre: 28 k.
Félévre: 14 „
Negyedévre: 7 „
Egy hónapra: 2 k. 40 f.

Gyönyörű ALBUM-ajándék karácsonyra AZ UJSÁG minden előfizetőjének kivétel nélkül!

Megrendelési cím: **„AZ UJSÁG“** kiadóhivatala,
Budapest, VII., Kerepesi-ut 54.

LÁSZLÓ JÓZSEF

TELEFON 275.

könyvnyomda és könyvkiadóhivatal,

TELEFON 275.

DEBRECEN, Csapó-utca 9. szám.

KÖNYVEK,
folyóiratok,
ÁRJEGYZÉKEK,
számlák,
ZÁRSZÁMADÁSOK,
BÁLI MEGHIVÓK,
TANCRENDEK,
FALRAGASZOK,
KÖRLEVELEK,
a legszebb kivitelben.

a **„SZABADSÁG“**
pol. napilap
kiadóhivatala.

A legdivatosabb betűkkel ellátott,
gyorsrajtóval felszerelt

KÖNYVNYOMDA,

hol mindennemű

NYOMTATVÁNYOK

izlésteljesen, gyorsan és
pontosan, a legolcsóbb
árak mellett készíttetnek.

HIRDETÉSEK

a
„SZABADSÁG“
részére

jutányosan felvételnek.

A
„SZABADSÁG“
a legnagyobb és legel-
terjedtebb politikai
napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben:

Egész évre 12 kor.
Fél évre 6 kor.
Negyed évre 3 kor.

Vidéken:

Egész évre 20 kor.
Fél évre 10 kor.
Negyed évre 5 kor.